

Dřevo je sice pevnější než kompozit, ale materiál hokejek holt určují kluby

My starší, co vedle své profese budeme zanedlouho stačit sledovat v televizi alespoň některá z hokejových zápasů květnového Mistrovství světa v Praze a Ostravě, určitě víme, jak moc se u této kolektivní hry za posledních několik desítek let změnilo nejen samotné herní pojetí, ale i vybavení profesionálních hráčů. Zejména pak materiál pro výrobu hokejových holí, kde kdysi tradiční dřevo vytlačil kompozit. Nicméně dřevu při výrobě hokejek dnes ještě úplně „neodzvnilo“. Pro svůj sortiment ho již téměř 60 let používá (byť s několikaletou výlukou zapříčiněnou bývalým komunistickým režimem) rodina pana Miroslava Kučery ze Svratky na Vysočině, kde se na přelomu padesátých a šedesátých let minulého století vyráběly legendární „vítězky“.

Autor: Ing. František Novák
Kontakt: novak.sd@tiscali.cz
Foto: autor

Zasvěceným hokejovým fanouškům určitě není třeba připomínat, že zmíněnými „vítězkami“ jsou myšleny celodřevěné hokejové hole s názvem VÍTĚZ (později VÍTĚZ SPECIAL), s nimiž svého času hrávaly některé slavné osobnosti Československého hokeje jako Karel Gutt, Gustav Bubník, František Tikal, Vladimír Zábrodský, bratři Jaroslav a Jiří Holíkové, Jan Suchý, Ján Starší, Miroslav Vlach a další. Tyto hokejky se

v letech 1957 až 1965 vyráběly v obci Svratka (okres Žďár nad Sázavou) v objektu rodinné firmy REKORD, která má bezmála devadesátiletou tradici. U jejího zrodu stál v roce 1927 místní kolář Josef Ehrenberger, který svoji zavedenou výrobu kol a ohýbaných součástí vždy v zimním období střídal s produkcí celodřevěných lyží a saní. S rostoucí poptávkou po těchto výrobcích se postupem času stal z jeho sezónní práce hlavní výrobní program. V této činnosti pak pokračoval i po znárodnění, od roku 1949 nejprve pod hlavičkou bývalého výrobního družstva Vzlet a později od roku 1952 v rámci družstva Start Praha, které v jeho dílně u rodinného domu

zavedlo celoroční výrobu lyží. V roce 1957 (po zprovoznění nového závodu na výrobu lyží v cca 20 km vzdáleném Novém Městě na Moravě) se provozovna přeorientovala na produkci hokejek, jejichž vývojem a výrobou se začal zabývat jeho syn František. Přestože se s jeho „vítězkami“ hrálo nejen v 1. lize Československého hokeje, ale i v reprezentaci (např. na OH ve Squaw Valley – USA, 1960 nebo Grenoble – Francie, 1968), byla jejich výroba v roce 1965 z politických důvodů přestěhována do jiné provozovny. Z ní byl postupem času vypuzen i František Ehrenberger, který se pak v dílně svého otce začal díky nabídce tehdejšího ČSTV zabývat vý-

Hokejky značky SWERD vyrábí tentýž člověk a ve stejných prostorách jako kdysi slavné „vítězky“

Hokejový sortiment rodiny Kučerových tvoří hokejky pro lední hokej, hokejbal, sledge, roller a pozemní hokej

robu dřevěných pádel pro sportovní veslování a kanoistiku.

Na slavné hokejky nešlo zapomenout

Do nové činnosti postupně zasvětil i svého švagra Miroslava Kučeru s nímž se pak výrobě pádel věnoval až do roku 1990. „Poté jsme dělali vše, o co byl zájem, např. pracovní desky speciálních laboratorních stolů. Nicméně v roce 1993 jsme dostali příležitost znovu se vrátit k hokejkám. Zpočátku jsme je vyráběli pod značkou REKORD a od roku 2003 jsou na trhu známé pod obchodní značkou SWERD,“ říká dnes již dvaasedmdesátiletý Miroslav Kučera, který se výrobě hokejových holí věnuje společně se synem Miroslavem, dcerou Janou Švecovou a zetěm Jiřím. Spolu s dalšími dvěma zaměstnanci a občasnou brigádnickou výpomocí produkují ročně zhruba 13–15 tisíc kusů hokejek. V uvedeném objemu jsou kromě „klasických“ holí pro lední hokej také hole pro tzv. sledge hokej, který provozují hendikepovaní hráči.

Kromě toho firma vyrábí také hole pro hokejbal a roller hokej, který se v prvním případě hraje v botách a ve druhém na kolečkových bruslích s dvěma páry koleček vedle sebe.

„Z celkové produkce více jak čtvrtinu exportujeme. Hole pro lední hokej včetně brankářských (především v dětských velikostech) směřují hlavně do Švédska a o něco méně také do Německa, Rakouska, na Slovensko a od letošní sezóny i do Japonska. Hokejky pro sledge hokej vyvážíme rovněž do Německa a také do Itálie a Slovinska,“ upřesňuje majitelův zeť Jiří Švec a dodává, že od éry „vítězek“ se konstrukce holí zásadním způsobem změnila, a to hlavně u hokejek pro profesionální použití.

Klasické „bukovky“ již pouze pro děti na rybník

„První zde vyráběné hokejové hole byly v podstatě celodřevěné a pokud se laminovaly, tak pouze tzv. ‚fáčem‘ neboli obvazem namočeným do epoxidové pryskyřice. Jejich žerďi se zhotovovaly

z buku a čepele (lopatky) z jilmu nebo jasanu. V současné době buk používáme pouze na žerdi dětských tzv. hobby hokejek vhodných pro nejmenší děti ke hře, jak my říkáme na rybníku, které mají i bukové lopatky. U dražších dětských hokejek pro začínající hráče bukovou žerď nahrazujeme multiplexem z finské břízy o tloušťce 20 nebo 30 mm (průřez žerdi je 20x30 mm). Z kdysi tradičního buku pak ještě zhotovujeme náklížky sloužící k zesílení patky hokejové hole, které používáme především u levnějších modelů profesionálních hokejek nebo u brankářských holí,“ seznamuje nás Jiří Švec s procesem výroby a dodává, že na čepele profesionálních hokejek firma i dnes používá jasan (někdy také břízu) v kombinaci s větším či menším podílem umělohmotných materiálů jako je ABS, Carbon, Kevlar apod.

„Pokud jde o žerdi (vyjma již zmíněných dětských typů hokejek), tak jejich základ tvoří osikové jádro, které je z obou úžších stran zpevněné tenkou jednosměrnou překližkou či dýhou z finské břízy, případně bukovou. Boční širší plochy

Pro laminování se používá např. skelná či aramidová tkanina nebo tkanina s uhlíkovým vláknem

„Naše denní kapacita čítá podle typu 72 laminovaných holí nebo 21 brankářských, případně cca 200 hobby hokejek,“ říká Jiří Švec

jsou vyztuženy speciálním carbon-laminátem zpevněným grafitovými pásky (v počtu 4, 12, 16, 20, 24) v závislosti na typu hole respektive její požadované tvrdosti,“ pokračuje J. Švec s tím, že spojení čepele s žerdí se provádí kanadským nebo evropským způsobem. Při kanadském způsobu je čepel do hole vložena na principu čepu a rozporu, přičemž čep tvoří čepel. U evropského způsobu základ žerdí tvoří plastová vložka, plynule přecházející do lopatky, která je z obou stran přelepena jasanovými lamelami.

„Po slepení, které probíhá v závislosti na typu hole při teplotě od 50 do 90 °C, se podle šablony opiše požadovaný tvar lopatky a ten se pak vybrousí,“ upřesňuje výrobce a dodává: „Kromě dřeva a laminátů občas používáme také kompozitní materiály (80 % uhlík, 20 % skelné vlákno). Z nich zhotovujeme duté žerdí, do kterých se vsazuje klasická čepel a z druhé strany dřevěný tzv. nástavec shaftu, určený k prodloužení žerdí. Pomocí něj se vlastnosti hokejky přizpůsobí požadavkům hráče,“ doplňuje Jiří Švec.

Současným trendem je bohužel kompozit

V období mimo hokejovou sezónu a částečně i během ní Miroslav Kučera se svojí rodinou vyrábí hlavně hokejky pro hobby použití, které jsou v současné době jejich stěžejním sortimentem. Spolu s částí holí pro profesionální účely směřují hlavně do Švédska, kde děti a mladí hráči do 15 let mají zákaz hrát s dnes moderními kompozitovými hokejkami (z důvodu vyvíjejících se kloubů), které na rozdíl od dřevěných netlumí

rázy. V hokejové sezóně se firma věnuje především profesionálním typům holí, mezi které patří i tzv. personální modely neboli „mirovky“. Vyrábí se podle vzoru dodaného zákazníkem v minimální sérii 12 kusů a oproti standardně vyráběným jsou o 10 % dražší. Jsou určené především prvoligovým a extraligovým hráčům, přičemž dnes tuto službu využívá jen Tomáš Divíšek, hráč pražské Sparty, který je podle Jiřího Švece posledním „mohykánem“ v extralize hrajícím s „dřevěnou“ hokejkou.

„K našim zákazníkům donedávna patřili také reprezentanti David Výborný či stále hrající Martin Ručinský, který stejně jako další hráči bohužel podlehl současnému trendu kompozitů. A to na základě tlaků ze strany jejich klubů, vázaných smlouvami s výrobcí kompozitových holí, které jsou ve srovnání s „dřevěnými“ o 200–300 gramů lehčí, umožňují přesnější zamíření a dávají vystřelenému puku vět-

ší rychlost. Naproti tomu jsou ale podstatně dražší a mají nižší odolnost vůči lámání násady i čepele, a to zejména při seknutí hokejkou protihráče. Proto když se dnes dívám na hokej a vidím, jak při přesilovce střelec obránci na modré čáře odlétne čepel a puku se zmocní hráč oslabeného mužstva, který po nájezdu dá gól a nebo když si hráč třeba jen dvakrát za zápas vystřelí s tím, že puk letí o několik kilometrů rychleji, tak se sám sebe ironicky ptám, zda je toto pro dané mužstvo skutečně přínosem. Nicméně kompozit je současný boom, kterému se musíme přizpůsobit“ konstatuje Jiří Švec a závěrem dodává, že snižující se poptávku po dřevěných hokejkách si firma v posledních třech letech kompenzuje výrobou bukových ohrádek na sáně pro děti. Tento sortiment, vyráběný v množství 10–30 tisíc kusů za rok, je distribuován prostřednictvím jistého velkoobchodu zaměřeného na supermarketky.

Druhým hlavním sortimentem firmy jsou bukové ohrádky na sáně pro děti

Základní faktografické údaje o firmě

Název: Miroslav Kučera – SWERD
Místo: Svatka
Rok založení: 1992
Počet pracovníků: 6
Web: www.swerd.cz

